

УДК 1(091).128

DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.42.14>

ТРАНСГУМАНІЗМ ТА ФЕНОМЕН КРІОНІКИ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ СМЕРТІ ТА БЕЗСМЕРТЯ ОСОБИСТОСТІ

Павло Нестеренко

*Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова,
історико-філософський факультет,
кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики
вул. Пирогова, 9, 01601, м. Київ, Україна*

Трансгуманізм як шлях до безсмертя людської особистості – це ілюзія чи реальність? Це спасіння людства чи шлях до втрати людського «Я» в «постлюдині»? Ми переконані, що трансгуманізм – це реальність та майбутнє людства. Саме завдяки методам трансгуманізму людина зможе досягнути безсмертя власної особистості.

В трагічних умовах російсько-української війни (2022), перед українцями стоїть ключова мета – вижити та перемогти ворога. Але що робити з тисячами героїчно загиблих українських військових та цивільних? Відповідь проста. Їх потрібно спробувати воскресити з мертвих. І хоча сучасна наука в Україні не володіє подібними технологіями, але методи кріоніки, через замороження померлих, дають надію на воскресіння у майбутньому наших загиблих захисників.

Мета статті – здійснити філософсько-антропологічний аналіз та розглянути феномен безсмертя як продовження тілесного життя за допомогою світоглядного підходу трансгуманізму та феномену кріоніки.

У даній статті автором вперше досліджені трансгуманізм та феномен кріоніки в контексті російсько-української війни, а саме як шлях до подолання смерті та набуття безсмертя людською особистістю.

Автор переконаний та доводить, що саме трансгуманізм та методи кріоніки можуть допомогти досягти безсмертя людству та повернути до життя тяжко поранених і вбитих українських військових та мирних жителів України.

На основі дослідження, автор приходить до висновку, що цілком справедливо можна вважати трансгуманізм – парадигмою світової науки, яка дозволить людству подолати проблему смерті та колонізувати нові планети, як Сонячної системи, так в майбутньому й екзопланети інших галакти.

В умовах геноциду українського народу російськими окупантами та тисяч вбитих українських військових і цивільних, Україна повинна активно впроваджувати філософію та методи трансгуманізму як головну парадигму української науки. Мета: максимум – спробувати воскресити померлих, мінімум – створення з тяжко поранених українців так званих «постлюдей», тобто особистостей, тілесність яких реконструйована та відновлена шляхом робототехніки та інших методів трансгуманізму.

Ключові слова: смерть, безсмертя, особистість, трансгуманізм, кріоніка.

Постановка проблеми. Верховна Рада України визнала військову агресію путінської Росії геноцидом українського народу в 2022 році [2]. Також президент США Джо Байден чітко та недвозначно назвав агресивні дії Росії в Україні геноцидом [10].

У Вікіпедії під геноцидом розуміються «цілеспрямовані дії з метою повного або часткового знищення груп населення чи народів за національними, етнічними, расовими, корисливими або релігійними мотивами.

До таких дій належать:

– вбивство членів цієї групи;

- нанесення тяжких тілесних або психічних ушкоджень членам такої групи;
- створення членам групи умов, які розраховані на повне чи часткове її знищення;
- унеможливлення народження дітей в середині групи;
- насильницька передача дітей цієї групи іншій групі» [3].

15 квітня 2022 р. стало відомо, що у пропагандистському шоу Володимира Соловйова один з експертів заявив: «От що, до речі, говорить із цього приводу Вікторія Нуланд. Вона, коли говорить із цього приводу, що, мовляв, геноцид влаштовує, так вона конкретно говорить: «У чому мета Путіна: старту ідею бути українцем». Так, я з Вікою Нуланд згоден! Віко, ти геній! Цю ідею треба стерти від початку і до кінця – вона сто років отруює життя слов'янським народам.

Насправді, російським людям сказали, що вони (українці – П.Н.). Це абсолютно образлива назва. Бути одним із російських народів – і раптом виявитися українцями. Йдеться про українство.

Їм сказали, що «ви не росіяни, ви повинні їх ненавидіти і з ними воювати». Ось цю ідею треба витравити повністю – і ця робота буде вестися дуже довго. Скільки ми з них це діло будемо витравлювати... Але, перш ніж почати це витравлювати і, перш ніж вони почнуть це усвідомлювати, що треба навчатися та бачити інше життя, їх спочатку потрібно переконливо перемогти» [4].

Отже, для диктатора путіна та переважної більшості російських нацистів і фашистів важливо знищити весь український народ. Геноцид та насильницьке вбивство української ідентичності – це ключова мета російських окупантів. Підтвердження цьому ми знаходимо у статті про «денацифікацію України» Т. Сергійцева, яка була розміщена на сайті РІА: «Бандерівська верхівка має бути ліквідована, її перевиховання неможливе. Соціальне болото, яке активно і пасивно її підтримало дією та бездіяльністю, має пережити тяготи війни та засвоїти пережитий досвід як історичний урок та спокутування своєї провини.

Подальша денацифікація цієї маси населення полягає у перевихованні, яке досягається ідеологічними репресіями (придушенням) нацистських установок та жорстокою цензурою: не лише у політичній сфері, але обов'язково також у сфері культури та освіти. ...

Назва Україна, мабуть, не може бути збережена як титул жодної повністю денацифікованої державної освіти на звільненій від нацистського режиму території. ...

Денацифікація неминуче буде й деукраїнізацією – відмовою від розпочатого ще радянською владою масштабного штучного розмухування етнічного компонента самоідентифікації населення територій історичних Малоросії та Новоросії. Україна, як показала історія, неможлива як національна держава. Денацифікація України – це також її неминуча деєвропоїзація» [6].

Отже, мета російських окупантів – геноцид і тотальне знищення українського народу. А це означає, що проблема воскресіння мертвих для України стає особливо актуальною і гострою як ніколи в трагічних умовах російської військової агресії та в контексті російсько-української війни (2022). Геноцид українців та тисячі вбитих українських військових і цивільних, вимагають комплексних наукових досліджень та філософсько-антропологічного осмислення шляхів повернення мертвих до життя, через відновлення їхньої тілесності.

Ми переконані, що саме трансгуманізм та методи кріоніки можуть допомогти досягти безсмертя людству та повернути до життя тяжко поранених і вбитих українських військових та мирних жителів України.

Мета статті – здійснити філософсько-антропологічний аналіз та розглянути феномен безсмертя як продовження тілесного життя за допомогою світоглядного підходу трансгуманізму та феномену кріоніки.

Виклад основного матеріалу. Сучасний світогляд людини – це світогляд трансгуманізму. За українським дослідником Н. Хамітовим, трансгуманізм – це постантропологія. «Метаантропологія у строгому сенсі слова та постантропологія (трансгуманізм) є альтернативні світоглядні та методологічні стратегії осмислення природи людини та її майбутнього – якщо метаантропологія робить акцент на цілісному розвитку людини, то постантропологія – на тілесних трансформаціях людини сучасного типу за допомогою різноманітних технологій. Отже, філософська антропологія в сучасному світі є суперечливим діалогом метаантропології та постантропології» [9, с. 21], – говорить Н. Хамітов.

У Вікіпедії, трансгуманізм – «(від лат. trans – крізь, через, за; лат. humanitas – людяність, humanus – людський, лат. homo – людина) – раціональний, заснований на осмисленні досягнень та перспектив науки, світогляд, який визнає можливість і бажаність докорінних змін у становищі людини, за допомогою передових технологій задля позбавлення їх від страждання, старіння та смерті, а також значного посилення фізичних, розумових і психологічних можливостей людини.

Також трансгуманізм це міжнародний інтелектуальний та культурний рух на підтримку використання науки і технологій для вдосконалення людських розумових та фізичних можливостей. Рух розглядає аспекти людського існування як інвалідність, страждання, хвороби, старіння та недобровільна смерть, необов'язковими та небажаними. Трансгуманісти покладаються на біотехнології та інші передові технології для розв'язання таких проблем» [8].

Термін «трансгуманізм» у 1957 році запропонував засновник ЮНЕСКО – біолог Джуліан Хакслі [5, с. 246]. Суть філософії трансгуманізму передає дослідник М. Батін, який у своєму «Маніфесті трансгуманізму», дає наступне визначення даному феномену. За М. Батіним, трансгуманізм – це «прагнення до вищої справедливості та щастя. Немає нічого більш несправедливого, ніж смерть. Люди не заслуговують смерті. Смерть, старість та хвороби роблять людину нещасною. Боротьба за справедливість та щастя для кожного – це боротьба з хворобами, стражданнями, боротьба за радикальне продовження людського життя» [1].

Отже, мета трансгуманізму – боротьба зі смертю та пошук шляхів до вічного життя і безсмертя тілесності людини. Тому що саме безхворобливе вічне життя – це щастя.

Дослідниця Н. Субботіна, розмірковуючи про застосування філософії трансгуманізму в науковій діяльності, говорить, що «сучасна наука обіцяє найближчим часом (за іншими даними – у віддаленому часі) заміну не тільки окремих органів, але всього тіла, зберігаючи при цьому свідомість людини та її пам'ять» [7].

За Н. Субботіною, мета трансгуманізму – створення постлюдини, тобто методи трансгуманізму «в сукупності мають створити ідеальну, вічну людину, особистість, «вільну від біологічного носія» [7].

Згідно з Вікіпедією, «основа трансгуманістичного світогляду полягає в раціональності, здоровому глузді, критичному аналізі доступної інформації, використанні достовірних наукових відомостей про світ. Головною метою трансгуманізму є нескінченне вдосконалення людини, засноване на новітніх відкриттях науково-технічного прогресу. Для досягнення цієї мети трансгуманізм пропонує:

- всьляко підтримувати технічний прогрес;
- вивчати досягнення науки і техніки, вчасно передбачати й усувати небезпеки і моральні проблеми, які можуть супроводжувати впровадження цих досягнень;
- розширювати свободу кожної окремо взятої людини, використовуючи науково-технічні досягнення;
- як можна більш віддалити, а в ідеалі – скасувати старіння і смерть людини, дати їй право самій вирішувати, коли вмирати і чи вмирати взагалі;

– протистояти вченням та організаціям, що мають цілі, протилежні ідеям трансгуманізму – енвайронменталізм у фанатичній формі (відмова від технічного розвитку, «повернення до природи»), релігійний фундаменталізм, традиціоналізм, та інші форми ідеологій антимодернізму і антипрогресивізму.

Трансгуманісти підтримують розробку нових технологій; особливо перспективними вони вважають нанотехнологію, біотехнологію, інформаційні технології, розробки в галузі штучного інтелекту, завантаження свідомості в пам'ять комп'ютера і кріоніку. Багато трансгуманістів (зокрема футуролог і винахідник Реймонд Курцвейл) вважають, що технічний прогрес, який безперервно прискорюється, вже до 2050 років дозволить створити постлюдину, здібності якої будуть принципово відрізнятися від здібностей сучасних людей. Особливо в цьому допоможуть генна інженерія, молекулярна нанотехнологія, створення нейропротез і прямих інтерфейсів «комп'ютер-мозок». Також багато трансгуманістів вважають, що оскільки швидкість розвитку техніки збільшується експоненціально, то настане час, коли важливі відкриття будуть відбуватися практично відразу, в один і той же час (явище технологічної сингулярності).

З часом сформувалися два основних напрями трансгуманізму, які передбачають використання технологій для різних верств населення. Перший – перетворення в надлюдину обраних: науковців, політиків, людей, що працюють в небезпечних умовах (базується на інтерпретації філософії Фрідріха Ніцше). Другий базується на «філософії спільної справи» Миколи Федорова, його ідеях про об'єднання людства в боротьбі зі смертю і хворобами, досягнення фізичного безсмертя кожного і воскресіння всіх коли-небудь померлих людей.

На сучасному етапі трансгуманізм практично тотожний іморталізму, мета якого – необмежене продовження людського життя» [8].

Отже, цілком справедливо можна вважати трансгуманізм – парадигмою світової науки, яка дозволить людству подолати проблему смерті та колонізувати нові планети.

За допомогою методів трансгуманізму, людство майбутнього неминуче колонізує космос. Колонізація космосу є шляхом до безсмертя людства не тільки на планеті Земля, а й на інших планетах. Ми переконані, що безсмертя особистості можливе лише тоді, коли людство у своїй еволюції науково-технічного прогресу, слідуючи філософії трансгуманізму, зможе виконати три завдання:

1. Створити штучний інтелект з самосвідомістю та мисленням у людському сенсі цього слова.

2. За допомогою нейротехнологій і робототехніки, як ключових стратегій трансгуманізму, людина Розумна трансформується у Боголюдину (андрогіна), яка зможе не помирати при високому рівні радіації та жити тисячоліттями, відновлюючи за участі нанотехнологій внутрішні органи.

3. Колонізувати нові планети Сонячної системи з перспективою колонізації всього Всесвіту.

Для нашого дослідження методологічно цінною є праця американського дослідника-трансгуманіста та батька кріоніки Р. Етінгера «Перспектива безсмертя» [12], у якій він пропонує шлях до безсмертя людства через кріогенні технології – глибоке замороження тіла людини з метою його розмороження у майбутньому, коли наука зможе лікувати невиліковні нині захворювання та продовжувати біологічний вік новими науковими технологіями.

Проаналізуємо більш детально книгу Р. Етінгера «Перспектива безсмертя» [12]. У першій главі «Заморожена смерть, заморожений сон та деякі наслідки», Р. Етінгер говорить, що «більшість із нас, які зараз живуть, мають шанс на особисте фізичне безсмертя. Цю

чудову пропозицію, яка незабаром може стати стрижнем особистого та національного життя, легко зрозуміти, поєднавши один встановлений факт з одним розумним припущенням.

Факт: при дуже низьких температурах прямо зараз можна зберігати мертвих людей практично без погіршення, нескінченно довго. ...

Припущення: якщо цивілізація витримає, медична наука зрештою зможе виправити майже будь-яку шкоду людському тілу, включаючи пошкодження від заморожування та старечу слабкість або іншу причину смерті. ... Тому нам потрібно лише влаштувати, щоб наші тіла після нашої смерті зберігалися у відповідних морозильниках на той час, коли наука може нам допомогти. Незалежно від того, що нас вбиває, чи то старість, чи хвороба, і навіть якщо методи заморожування все ще є грубими, коли ми помremo, рань чи пізно наші друзі майбутнього повинні бути спроможні оживити та вилікувати нас» [12, с. 11].

Отже, саме технології кріоніки надають шанс людству вижити шляхом заморожування. Світоглядний підхід трансгуманізму проявляється в кріонному підході в тому, що саме за допомогою технологій кріоніки можна досягти докорінних змін в бутті людини, а саме досягнути продовження її біологічного існування або воскресіння з мертвих на невизначений час через зберігання живого тіла у відповідному морозильнику.

У наступних главах Р. Еттінгер розкриває механізм оживлення людини після заморозки. «Люди в морозильниках, – ми з вами, – помруть переважно від хвороб чи старості. Безпосередньою причиною смерті зазвичай є відмова якогось життєво важливого органу. Тому майбутні медики, можливо, будуть діяти наступним чином: по-перше, або відновлять, або забезпечать дихання та кровообіг; потім відремонтують або замінять дефектний орган, який був безпосередньою причиною смерті; потім вилікують будь-яке захворювання та зроблять будь-які інші термінові ремонти; нарешті, на дозвіллі, зроблять загальний ремонт (тіла – прим. П. Нестеренка) і омолодження. Перший етап – відновлення та підтримка життєдіяльності під час біологічного ремонту – вимагатиме використання механічних пристроїв» [12, с. 50], – говорить Р. Еттінгер.

У світі створений Інститут Кріоніки, на офіційному сайті якого зазначається, що «кріоніка передбачає охолодження нещодавно померлої людини до температури рідкого азоту, щоб зберегти тіло на невизначений термін. Наша мета – зберегти пацієнта до тих пір, поки майбутня наука не зможе відновити або замінити життєво важливі тканини і в кінцевому підсумку оживити пацієнта. Може здатися нездійсненною метою «оживити» «мертву» людину. Однак «вмирання» – це скоріше процес, ніж подія. Більшість тканин тіла залишаються неушкодженими на клітинному рівні навіть після того, як серце перестає битися. Мета кріоніки полягає в тому, щоб якомога швидше зупинити цей процес після юридичної смерті, даючи майбутнім лікарям найкращий шанс оживити пацієнта. Це може включати відновлення або заміну пошкоджених тканин і навіть цілих органів за допомогою передових комп'ютерних систем. Ми віримо, що це станеться в майбутньому, коли тривалість нашого життя може бути значно, навіть радикально, продовжена.

З 1962 року середня тривалість життя різко зросла. Нанотехнології (які обіцяють майбутній біологічний ремонт) стали великою галуззю. Видатні компанії, у тому числі Google, почали зосереджувати зусилля, щоб уповільнити та повернути старіння в зворотному напрямку. Перспектива кріоніки стає все більш очевидною та захоплюючою» [11].

Ми переконані, що технології кріоніки зможуть стати реальним шляхом до вирішення проблеми тілесного безсмертя особистості шляхом замороження та застосування нанотехнологій і штучного інтелекту та відновлення і воскресіння померлих, які перебувають у стані заморозки біологічного тіла. Це лише питання часу, коли наука у своєму розвитку знайде шлях до відновлення та регенерації біологічних систем замороженої людини, щоб повернути її до життя.

Висновки. Отже, ми приходимо до важливих висновків. В умовах геноциду українського народу російськими окупантами та тисяч вбитих українських військових і цивільних, Україна повинна активно впроваджувати філософію та методи трансгуманізму як головну парадигму української науки. Мета: максимум – спробувати воскресити померлих, мінімум – створення з тяжко поранених українців так званих «постлюдей», тобто особистостей, тілесність яких реконструйована та відновлена шляхом робототехніки та інших методів трансгуманізму.

Для того, щоб воскресіння померлих стало реальністю в Україні, українська наука повинна максимально впроваджувати та розвивати технології кріоніки. Тяжко поранених українських військових та цивільних, які «приречені на смерть» чи вже біологічно померли, слід заморожувати при температурі кипіння рідкого азоту, тобто – 196°C. Це дозволить прогресивним науковим технологіям майбутнього реконструювати та відновити пошкоджені частини тіла та повернути до життя особистістості вбитих і поранених українців, які перебуватимуть в стані кріогенного замороження.

Постлюдина трансгуманізму – це і є боголюдина, тобто андрогін, який зможе жити вічно та не помирати від високих доз радіоакційного випромінювання. Саме завдяки технологій трансгуманізму, боголюдство зможе колонізувати Всесвіт та досягти безсмертя людства за межами Сонячної системи в інших галактиках.

Світле майбутнє України – це трансгуманізм та кріоніка, як шлях до досягнення безсмертя людської особистості через наукову модифікацію пошкоджених частин тіла та продовження тілесного життя. Кожна людина має право на безсмертя та воскресіння з мертвих. І саме трансгуманізм та кріоніка відкривають перспективу знаходження реального шляху до безсмертя людської особистості.

Список використаної літератури

1. Батин М. Манифест трансгуманизма [Електронний ресурс]. URL: <http://m-batin.livejournal.com/122612.html> (дата звернення: 27.03.2012).
2. Верховна Рада У. Проект Постанови про Заяву Верховної Ради України «Про вчинення Російською Федерацією геноциду в Україні» [Електронний ресурс]. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/39411> (дата звернення: 16.04.2022).
3. Вікіпедія Геноцид [Електронний ресурс]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Геноцид> (дата звернення: 16.04.2022).
4. ДС У Соловійова визнали, що мета Путіна – геноцид українців (ВІДЕО) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.dsnews.ua/ukr/politics/u-solovyova-viznali-shcho-meta-putina-genocid-ukrajinciv-15042022-457464> (дата звернення: 16.04.2022).
5. Луков В. А. Трансгуманизм / Энциклопедия гуманитарных наук. № 1 [Електронний ресурс]. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/transgumanizm/viewer> (дата звернення: 19.01.2022).
6. Сергейцев Т. Что Россия должна сделать с Украиной Версия государственного информационного агентства РИА [Електронний ресурс]. URL: <https://kuraev.link/blog.php?id=90048307> (дата звернення: 16.04.2022).
7. Субботина Н. Д. УГОЛ ЗРЕНИЯ: научный комментарий / Н. Д. Субботина.
8. Трансгуманизм / Матеріал з Вікіпедії [Електронний ресурс]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Трансгуманизм> (дата звернення: 16.01.2022).
9. Хамітов Н. В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту / Н. В. Хамітов. К. : КНТ, 2017. 394 с.
10. BBC News У. Байден назвав дії Росії в Україні геноцидом. Він повторив це кілька разів [Електронний ресурс]. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-61082461> (дата звернення: 16.04.2022).

11. Cryonics I. Cryonics is a visionary concept that holds out the promise of a second chance at life – with renewed health, vitality and youth [Електронний ресурс]. URL: <https://www.cryonics.org/about-us> (дата звернення: 24.01.2022).
12. Ettinger R. The Prospect of Immortality [Електронний ресурс]. URL: https://www.cryonics.org/images/uploads/misc/Prospect_Book.pdf (дата звернення: 24.01.2022).

TRANSHUMANISM AND CRIONIC IN THE CONTEXT OF THE PROBLEM OF DEATH AND IMMORTALITY OF PERSONALITY

Pavlo Nesterenko

National Pedagogical Dragomanov University,

Faculty of History and Philosophy,

Department of Social Philosophy, Philosophy of Education and Education Policy

Pyrogova str., 9, 01061, Kyiv, Ukraine

Is transhumanism as a path to the immortality of the human person an illusion or a reality? Is it the salvation of humanity or the path to the loss of the human “I” in the “posthuman”? We are convinced that transhumanism is the reality and future of humanity. It is through the methods of transhumanism that man will be able to achieve the immortality of his own personality.

In the tragic conditions of the Russian-Ukrainian war (2022), Ukrainians face a key goal – to survive and defeat the enemy. But what to do with the thousands of heroically killed Ukrainian military and civilians? The answer is simple. You need to try to raise them from the dead. And although modern science in Ukraine does not have such technologies, but the methods of cryonics, through the freezing of the dead, give hope for the resurrection in the future of our fallen defenders.

The purpose of the article is to carry out a philosophical and anthropological analysis and consider the phenomenon of immortality as a continuation of bodily life with the help of a worldview of transhumanism and the phenomenon of cryonics.

In this article, the author first studies transhumanism and the phenomenon of cryonics in the context of the Russian-Ukrainian war, namely as a way to overcome death and gain immortality by the human person.

The author is convinced and proves that transhumanism and methods of cryonics can help to achieve immortality to humanity and bring back to life the severely wounded and killed Ukrainian military and civilians of Ukraine.

Based on the study, the author concludes that it is fair to consider transhumanism is a paradigm of world science that will allow humanity to overcome the problem of death and colonize new planets, both the solar system and in the future and exoplanets of other galaxies.

In the conditions of genocide of the Ukrainian people by the Russian occupiers and thousands of killed Ukrainian military and civilians, Ukraine must actively implement the philosophy and methods of transhumanism as the main paradigm of Ukrainian science. Purpose: maximum – to try to resurrect the dead, minimum – to create from the severely wounded Ukrainians so-called “posthumans”, that is, individuals whose bodies are reconstructed and restored by robotics and other methods of transhumanism.

Key words: death, immortality, personality, transhumanism, cryonics.